

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ
КОМИСИЯ ЗА РАЗКРИВАНЕ НА ДОКУМЕНТИТЕ И ЗА ОБЯВЯВАНЕ НА
ПРИНАДЛЕЖНОСТ НА БЪЛГАРСКИ ГРАЖДАНИ КЪМ ДЪРЖАВНА
СИГУРНОСТ И РАЗУЗНАВАТЕЛНИТЕ СЛУЖБИ НА БЪЛГАРСКАТА
НАРОДНА АРМИЯ

София 1000, ул. „Врабча” № 1, тел. 800-45-00, e-mail: info@comdos.bg

Д О К Л А Д

за дейността на Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия за периода 20 декември 2010 г. – 20 юли 2011 г.

Съгласно чл. 4, ал. 5 от Закона за достъп и разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (ЗДРДОПБГДСРСБНА) Комисията за разкриване на документите и за обявяване на принадлежност на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия (КРДОПБГДСРСБНА) представя пред 41-вото Народно събрание своя **ДЕВЕТИ** отчетен доклад за периода **20 декември 2010 г. – 20 юли 2011 г.**

При изпълнение на задълженията си комисията прилага **закона**, съобразява се с изискванията към българските институции като **страна-членка на Европейския съюз**, ръководи се от принципите и ценностите, набелязани в нейната **Стратегия за развитие**, следва поставените цели в **дългосрочния план** за работа до 2012 г. и реализира залегналите конкретни задачи в **годишния оперативен план** за 2011 година.

На основание чл. 1 от ЗДРДОПБГДСРСБНА комисията **установява и обявява принадлежност** на български граждани към Държавна сигурност и разузнавателните служби на Българската народна армия. *Обявяването на принадлежност на лице към органите по чл. 1 се извършва с решение на комисията* съгласно чл. 29 от закона.

РЕШЕНИЯ

- ✓ За периода от 10 декември 2010 г. до 30 юни 2011 г. комисията е извършила **проверка на 10 914** български граждани:
  - задължителна проверка по чл. 26, т. 2 (*лица, заемали публични длъжности*) – **7635** лица;
  - задължителна проверка по чл. 26, т. 3 (*лица, заемали публични длъжности или извършващи публична дейност*) – **191** лица;
  - предварителна проверка по чл. 27 – **3088** лица (като комисията отчита повишен интерес на институциите към тази норма от закона).
- ✓ На **27** заседания КРДОПБГДСРСБНА е подготвила и е приела **61** решения (*от № 176 до № 236* вкл.).
- ✓ **Установила е принадлежност** към ДС и разузнавателните служби на БНА общо на **921** български граждани (в чидлото са включени лицата по чл. 26, чл. 27 и чл. 31, ал.1, т.2 от закона).
- ✓ **Обявила е принадлежност на 771** български граждани на основание чл. 9, т. 2 от закона (*лица, заемали или заемащи публични длъжности или извършвали или извършващи публична дейност*).

* **Не са публикувани** данни за 150 лица с установена принадлежност:

- на основание чл. 27 – **17** лица;
- на основание чл. 30, ал. 1, т. 1 – **122** лица;
- на основание чл. 31, ал.1, т.2 – **11** лица.

* КРДОПБГДСРСБНА публикува решенията си в сайта: www.comdos.bg.

* Решенията на комисията са изведени в **приложение към доклада** и са отпечатани в **Бюлетин № 7**.

В процес на проверка са:

- лица по чл. 3, ал. 1, т. 18 – кметовете, заместник-кметовете, секретарите на общини и общинските съветници;
- лица по чл. 3, ал. 1, т. 26 – главните секретари, генералните директори, заместник генералните директори, главните директори, заместник главните директори, директорите, заместник-директорите, началниците на отдели и началниците на сектори в централната и териториалната администрация на изпълнителната власт;
- лица по чл. 26, ал. 1, т. 4 – посочени като длъжници или са били членове на управителен или контролен орган на предприятие, посочено като длъжник относно **необслужвани кредити**.

- лица, за които е поискана предварителна проверка по чл. 27.

ИЗГРАЖДАНЕ НА ЦЕНТРАЛИЗИРАН АРХИВ

КРДОПБГДСРСБНА създаде централизиран архив на документите на ДС и РС на БНА в изпълнение чл. 1, ал. 3 от ЗДРДОПБГДСРСБНА.

1. Приемане на архивни документи

Въз основа разпоредбите на чл. 18, чл. 19 и чл. 20 от закона архивните документи се приемат от органите по чл. 16 и постъпват в отдел „Специализиран архив и картотека” (САК) и в отдел „Комплектуване и съхранение на архива” (КСА) към дирекция „Архив”.

В отдел „Специализиран архив и картотека”

- ✓ Приета е картотеката на секретните сътрудници на ПГУ от **Националната разузнавателна служба**.
- ✓ Продължава приемането на картотеките на **обектите и проучваните лица**.

В отдел „Комплектуване и съхранение на архива”

- ✓ В периода януари - юни 2011 г. **изцяло са приети** архивните дела от оперативни фондове, както следва:
  - фонд СД (*справочни дела*) – **11 146** бр. архивни дела;
  - фонд Vo (*обектови разработки за повече лица, водени от централните служби*) – **69 066** бр. архивни дела;
  - фонд Vo от ОД на МВР (*обектови разработки за повече лица, водени на регионално равнище*) – **502** бр. архивни дела;
  - ИФ (*исторически фонд*) – ф. 3 и ф. 5 – **10 821** бр. архивни дела;
  - справки и проучвания на лица – **122 100** архивни дела;
- ✓ Приети са фондовете от служебния архив на ДС - **23 098** архивни дела.
- ✓ Приети са **656** архивни дела на учрежденските фондове на служба „СДОТИ”.
- ✓ Поетапно се приемат документи по теми на изследователи – **1362** архивни дела.
- ✓ Приемат се архивни документи от **Националната разузнавателна служба**:
  - изцяло са приети делата на ф.1 (*секретни сътрудници*), ф. 6 (*дела на разузнавателния отдел на Гранични войски*) и ф. 8 (*дела на оперативни работници на обществени начала*);

- частично са приети архивни документи от ф. 2, 4, 5, 7 (*разработки на обекти*), ф. 9 и ф. 10 (*служебен архив*), ф. 11 (*партиен архив*) - общо **3406** архивни дела.
- ✓ От Министерството на отбраната (Служба „**Военна информация**“) са приети **311** архивни дела.
- ✓ От Държавната агенция „**Национална сигурност**“ са приети **826** архивни дела.
- ✓ От **Националната служба за охрана** - **300** архивни дела.
- ✓ От **Министерството на правосъдието** – **23** архивни дела.

Общ брой приети архивни документи (към 30 юни 2011 г.):

- ✓ На хартиен носител - **697 017 архивни дела**, съставляващи повече от **5280 линейни метра** (за сравнение към 20 декември 2010 г. броят им е бил *453 082 архивни дела - около 3800 линейни метра*).
- ✓ Филми на аналогов носител – **612 броя**.
- ✓ Филмови материали на 35-милиметрова лента - **160 броя**.

2. Материално-техническа база на архива и поддръжка

- ✓ С подписване на **АКТ 16** и с издаване на **разрешение за ползване** приключиха строително-ремонтните дейности по изграждането на сградния фонд на централизирания архив - Банкя, кв. „*Михайлово*“.
- ✓ За седемнадесет архивохранилища сме в **процедура за избор на изпълнител** за доставка и монтаж на архивни стелажни системи.

3. Дейности по съхранение и застраховане на документите в архива

- ✓ В автоматизираната информационна система на централизирания архив на комисията са въведени над **2000 архивни дела**.
- ✓ В изпълнение задачата за дигитализиране на архива и формиране на застрахователен фонд до момента са сканирани **295 архивни дела** или **27 590** листа.

РАБОТА С ГРАЖДАНИ

В изпълнение на чл. 31 от ЗДРДОПБГДСРСБНА и чл. 37-47 от Правилника за дейността на КРДОПБГДСРСБНА се осигурява правото на достъп до документите на централизирания архив на комисията.

- ✓ За периода 1 януари - 30 юни 2011 г. **заявления за запознаване с документи** са подали **1277** лица:
  - за тях – **588** лица;
  - за техни близки – **242** лица;
  - във връзка със ЗПГРРЛ – **343** лица;
  - за журналистически проучвания – **37** лица;
  - за научно-изследователски цели – **72** лица;
- ✓ По заявка на граждани са предоставени **копия**:
  - на хартиен носител - **7155** листа;
  - на електронен носител - **4779** листа.

КАНЦЕЛАРИЯ И ПУБЛИЧНА ДЕЙНОСТ

Документооборот:

За отчетния период са **заведени** 8275 документа и **изведени** - 14 515 документа.

Публична дейност

- ✓ В отговор на обществените очаквания създадохме организация и внедрихме в **сайта** на комисията **база данни за проверените лица** и до момента тя е попълнена с над 36 000 имена.
- ✓ На 9 февруари 2011 г. **официално бе открит централизираният архив** на КРДОПБГДСРСБНА в Банкя.
- ✓ Съвместно с фондация „Конрад Аденауер” и МВР бе проведена **конференция** под надслов „*Демокрацията се нуждае от истината*”.
- ✓ Представен бе сборникът „*Държавна сигурност и промените в България (септември 1944 – декември 1947)*” – **четвърто издание** на комисията от документалната поредица „**Архивите на ДС**”.
- ✓ Под ръководството на членове на комисията продължава работата по подготовката на **пет нови документални сборници**: „*Държавна сигурност и политическата полиция*”; „*Държавна сигурност и Пражката пролет*”; „*Държавна сигурност и Десети ноември*”; „*Военното разузнаване в документите на ДС*” и „*Държавна сигурност в образованието*”.
- ✓ В изпълнение на чл. 14 от ЗДРДОПБГДСРСБНА бе отпечатан **Бюлетин № 7** с решенията на комисията.
- ✓ В партньорство с ДА „Архиви” комисията участва в подготовката на **изложба** с работно заглавие „*Война в ефира*”. Изложбата ще бъде съпътствана от научна конференция.

- ✓ В отговор на публичния интерес към изграждането на централизирания архив на документите на ДС и РС на БНА сключихме двустранни споразумения с висши учебни заведения и приехме на стаж 42-ма студенти.

Комисията бе удостоена с почетната награда за гражданска доблест „Паница” за 2010 г. от Фонд „Димитър Паница” към Настоятелството на Нов български университет.

МЕЖДУНАРОДНА ДЕЙНОСТ

- ✓ На годишната среща на ръководството на Европейската мрежа в Букурещ **КРДОПБГДСРСБНА официално пое председателството на мрежата** за периода юли 2011 г. – март 2012 г.
- ✓ Комисията участва с документални експонати в **изложбата „Комунистическите тайни служби и пропагандата на Студената война”**, организирана от Съвета на архивите на Секуритате в Румъния.
- ✓ В процес на изготвяне е съвместна **брошура** с архивни документи с Центъра на Източна Европа в Берлин.
- ✓ Член на комисията взе участие в **конференцията „Европа помни 1948-1989 г.”** в Будапеща.
- ✓ КРДОПБГДСРСБНА подготвя **международна кръгла маса** на тема: *„Международният тероризъм в документите на комунистическите тайни служби”*.
- ✓ В рамките на инициативата Sofia Platform, организирана от Министерството на външните работи, комисията участва в подготовката на международен семинар на тема: *„Справедливост на прехода”*.
- ✓ По силата на двустранното сътрудничество между КРДОПБГДСРСБНА и партньорите ни от Германия поехме **стажанти** по програмата на Европейския съюз „Леонардо да Винчи”.

СЪДЕБНИ ДЕЛА

- ✓ От създаването на комисията към момента на гласуване на доклада има образувани 117 съдебни дела. Към настоящия момент с влезли в сила съдебни решения в полза на комисията са приключили 61 дела. Съдебните производства по 53 дела са висящи.
- ✓ За отчетния период са приключили с влезли в сила съдебни решения/определения – 14 съдебни дела.

ФИНАНСОВА ОТЧЕТНОСТ И ВЪТРЕШЕН ОДИТ

Финансова отчетност:

- ✓ В изпълнение на Закона за устройството на държавния бюджет са предложени корекции на плана по бюджета на КРДОПБГДСРСБНА и са одобрени от министъра на финансите .
- ✓ В съответствие с разпоредбите на Закона за финансовото управление и контрол в публичния сектор се спазват изискванията и се представят доклади в Министерство на финансите за състоянието на системите за финансово управление и контрол.
- ✓ При приет щат от **103 щатни бройки** в администрацията на комисията към момента са назначени и **работят 71 служители.**

Дейност по вътрешен одит:

- ✓ В съответствие със законовата уредба по вътрешен одит са изготвени и приети:
  - Годишен доклад за дейността по вътрешен одит в КРДОПБГДСРСБНА за 2010 г. и Годишен план за 2011 г.;
  - Одитен доклад, препоръки и план за действие, във връзка с Одитен ангажимент № ОА-1101/У „Оценка и докладване за съответствие с нормативните и вътрешните актове при отчитане на парични средства в касата на комисията (1 януари – 31 декември 2009 г.).
- ✓ На етап предварителен доклад е Одитният ангажимент № ОА-1102/У „Оценка и докладване за съответствие с нормативните и вътрешните актове при отчитане на парични средства в касата на комисията (1 януари – 31 декември 2010 г.).

ПРЕДСТОЯЩИ ЗАДАЧИ

Извършва се проверка за принадлежност на лица:

- ✓ *по чл. 3, ал. 1, по т. 18 – кметовете, заместник-кметовете, секретарите на общини и общинските съветници;*
- ✓ *по чл. 3, ал. 1, т. 24 - администрация на Народното събрание;*
- ✓ *по чл. 3., ал. 1, т. 26 - главните секретари, генералните директори, заместник генералните директори, главните директори, заместник главните директори, директорите, заместник-директорите, началниците на отдели и началниците на сектори в централната и териториалната администрация на изпълнителната власт.*

Предстои проверка:

- ✓ по чл. 26, ал. 1, т. 1 - лица, регистрирани от изборителните комисии за участие в избори за президент и вице-президент, кметове и общински съветници;
- ✓ по чл. 3, ал. 1, т. 28 – лицата на длъжност в органите на Европейския съюз, Организацията на Североатлантическия договор и всяка друга международна организация, в която членува или в чиято дейност участва Република България;
- ✓ по чл. 3, ал. 2, т. 3 – ректорите, заместник-ректорите, деканите, заместник-деканите, директорите на филиали, директорите на департаменти и ръководителите на катедри в държавни и частни висши училища и университети; директорите и заместник-директорите на училища по Закона за народната просвета;
- ✓ по чл. 3, ал. 2, т. 4 - управителите и изпълнителните директори, членовете на управителните и контролните съвети на лечебните заведения, председателите, заместник-председателите, главните секретари и членовете на управителните съвети на Българския лекарски съюз и на Българския зъболекарски съюз; председателят, генералният директор и заместник генералните директори на Българския Червен кръст;
- ✓ по чл. 3, ал. 2, т. 5 - председателите, заместник-председателите, членовете на ръководни и контролни органи на политически партии или коалиции съгласно съдебното решение за регистрация, на синдикални организации или на организации на работодатели или на други юридически лица с нестопанска цел;
- ✓ по чл. 3, ал. 2, т. 6 - ръководителите и членовете на управителните органи на религиозни общности.

Продължава приемането на документи от органите по чл. 16, ал. 1 от закона по предварително утвърден график.

***

Докладът е приет на заседание с протокол №175 от 20 юли 2011 г.

Председател на КРДОПБГДСРСБНА:

/Евтим Костадинов/